

Wilhelm (VS):

Om det helt usaglige forhold, at man her kører loven om energipolitiske foranstaltninger igennem, færdigt vedtager den og fastlægger de her ting 1 måned, før man tager debatten om den energipolitiske redegørelse, siger socialdemokratiets ordfører, hr. Erik Holst, at det finder han da meget rimeligt, og det er da i virkeligheden i sidste øjeblik, at man nu vedtager loven om, hvad den energipolitiske redegørelse skal indeholde. Men det er jo ikke det, der står her. Der står lidt om, hvad der skal indeholdes i energipolitiske redegørelser; det ville vi få under alle omstændigheder, det ved hr. Erik Holst udmærket godt. Dette er ikke en lov om handelsministerens energipolitiske redegørelser. Den hedder lov om energipolitiske foranstaltninger, og den er en lov om energipolitiske foranstaltninger. Den foregriber på de allerfleste områder enhver konklusion, som måtte komme ud af en fornuftig drøftelse af en redegørelse om energipolitikken, som ventes om en måneds tid. Den foregriber simpelt hen enhver konklusion — ikke enhver, men de konklusioner inden for dette område, som denne lov ikke foregriber, bliver simpelt hen foregrebet ved den atomanlægslov, som de samme partier agter at bosse igennem i næste uge, også før vi drøfter redegørelsen.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Jeg skal nøjes med et par enkelte bemærkninger til hr. Wilhelm og fru Lone Dybkjær. Til hr. Wilhelm blot dette, at jeg måske bedre kunne have forstået, hvis man havde bebrejdet mig, at vi ikke for længst havde søgt at gennemføre en rammelovgivning for en energipolitik. Jeg tror ikke, der i dag har været nogen, der ikke har været enige i, at vi havde brug for et energiråd, at vi havde brug for en energistyreelse. Jeg betragter denne lovgivning som en forudsætningslovgivning for den fremtidige energipolitik og er glad for, at den nu synes at blive gennemført.

Jeg skylder at sige til ikke mindst mine egne partifæller, men også medlemmer af partiet venstre, at jeg kan afkræfte fru Lone Dybkjærs teorier om, at der skulle være en eller anden forudgående forståelse mellem socialdemokratiet og venstre om, at de af det radikale venstre stillede ændringsforslag

ikke skulle kunne nyde fremme. En sådan forståelse findes ikke og har aldrig været til stede.

Må jeg ikke benytte lejligheden til at sige, at den sidste debat med sine lidt dramatiske udformninger kunne have en tendens til at sløre det, at om et øjeblik synes det, som om den alt overvejende del af dette ting mener, at den lov, der nu gennemføres, er en fornuftig lov. Den synes samtidig at dokumentere, at det er overordentlig få, der vil stemme imod den. Det har jeg ikke noget imod bliver stående efter denne debat igennem tallene.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges med 115 stemmer mod 3; 18 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Forste behandling af forslag til lov om nedsettelse af et udvalg vedrørende forsvarets og politiets efterretningstjenester [af Gert Petersen m.fl.].

(Lovforslag nr. 213. Fremsat 10/2 76).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Justitsministeren (Orla Møller):

Det lovforslag, vi har til behandling i dag, blev som bekendt fremsat i folketinget den 10. februar i år. Den 18. februar havde vi her i tinget bl.a. på baggrund af det foreliggende lovforslag en længere debat om borgernes grundlovssikrede rettigheder.

Et af hovedspørgsmålene under denne debat var, om der skønnedes at være tilstrækkelige retlige garantier for og parlamentarisk indseende med efterretningstjenesternes virksomhed. Under denne debat redegjorde jeg nærmere for den eksisterende kontrol med efterretningstjenesterne, og som min konklusion udtalte jeg, at jeg ikke fandt anledning til at tage yderligere initiativer på dette område, da de eksisterende kontrolorganer efter min opfattelse er tilstrækkelige.

[Justitsministeren.]

Min vurdering af spørgsmålet fik jo bred politisk tilslutning bl.a. gennem vedtagelsen af en dagsorden. De synspunkter, som denne dagsorden er udtryk for, finder jeg fortsat er gældende, og på den baggrund mener jeg ikke, at der er behov for at nedsætte et nyt særligt kontrolorgan, som det er foreslået i det foreliggende lovforslag.

Det kan derfor næppe overraske nogen, at jeg ikke kan tilsige min støtte til det foreliggende forslag.

Ejler Koch (S):

Det foreliggende forslag om kontrol med efterretningstjenesterne har jo reelt været til første behandling i forbindelse med forespørgselsdebatten, sådan som ministeren også nævnte det, idet forslaget jo var fremsat og naturligt indgik i debatten dengang. Jeg skal derfor om det principielle vedrørende kontrollen med efterretningstjenesten henvise til de synspunkter, mit partis ordfører ved den lejlighed, hr. Hjortnæs, fremsatte. Det er socialdemokratiets opfattelse, at der ikke for tiden er behov for en udbygning af kontrollen med efterretningsvæsenet, og at man med den præcisering, der fandt sted i dagsordenen, har fundet en rimelig balance mellem de modstående hensyn, der findes i denne sag.

Jeg skal derfor ved denne lejlighed kun kommentere enkelte af det foreliggende forslags bestemmelser.

Som noget nyt i forhold til det forslag, som den socialdemokratiske regering fremsatte i 1972, ønskes tilsyneladende lovfæstet det enkelte medlems ret til at stille spørgsmål til regeringen. Det rejser en række problemer. For det første stilles der ikke spørgsmål til regeringen, men til den enkelte minister. For det andet vil en sådan lovfæstet ret for det enkelte medlem i folketinget til at stille spørgsmål til den enkelte minister stride mod grundlæggende træk i vores parlamentariske system, hvis det betyder, at ministeren også skal forpligtes til at svare på sådanne spørgsmål, som stilles af det enkelte medlem. Ministrene er ansvarlige over for folketinget, det vil sige folketingets flertal. Det er det, der har fundet udtryk i ministeransvarlighedsloven, og det er baggrunden for, at folketinget skal give sit samtykke til forespørgsler, hvor der kan

stilles dagsordensforslag, jfr. bestemmelsen i grundlovens § 53.

Det er ligeledes givet, at i udvalgene er det flertallet, der spørger ministrene, og at flertallet i givet fald kan bremse strømmen af spørgsmål, hvis det blev misbrugt. Det enkelte medlem af tinget har derimod ret til uden flertallets samtykke at stille onsdagsspørgsmål på egen hånd, men som modstykke hertil er det fast antaget, at ministeren ikke er forpligtet til at svare, hvis han ikke føler det ønskeligt, jfr. bestemmelserne i folketingets forretningsorden § 20, stk. 5. Det foreliggende forslag bryder med denne ansvarsordning, hvilket ikke er ønskeligt, hvis vi skal bevare vores parlamentariske styreform.

Endvidere rejser forslaget spørgsmålet om den fornødne fortrolighed. Forslagsstillerne er i bemærkningerne inde på dette problem, men de synes i nogen grad at overse, at der er partier i dette ting, som tilsyneladende er af den opfattelse, at fortrolighed og tavshedspligt er noget, man skal se stort på. Det kunne jo også tænkes, at der var partier her i tinget, det ville være at friste over evne, hvis de fik fuld adgang til efterretningsvæsenets oplysninger.

Som det allerede fremgik af den tidligere debat, kan socialdemokratiet derfor ikke nu medvirke til at fremme det foreliggende forslag. Vi har tillid til, at ministeren lever op til de forpligtelser, som i overensstemmelse med vores forfatningsskik påhviler ham, og som blev præciseret ved den dagsorden, som blev vedtaget her i tinget med et stort flertal den 18. februar.

Nathalie Lind (V):

Under den debat, der var her i folketinget den 18. februar, foranlediget af en forespørgsel fra SF og kommunisterne, udtalte mit partis ordfører, hr. Arne Christiansen, at man, når det lovforslag, vi nu behandler, kom til første behandling, ikke skulle vente nogen sympati eller støtte hertil fra venstres side. Jeg kan i dag gentage disse udtalelser. Den samme holdning til et parlamentarisk kontrolorgan indtog mit parti, da tinget i 1972 behandlede et, om ikke ligelydende, så dog ligeartet forslag fra den daværende socialdemokratiske regering.

Jeg skal ikke bruge mange ord på dette forslag, fordi jeg mener, at realitetsafgørel-

[Nathalie Lind.]

sen i virkeligheden er truffet med vedtagelse af dagsordenen af 18. februar, hvor 122 af folketingets medlemmer stemte for en dagsorden, der dels fastslog, at vi skal have en efterretningstjeneste, dels fastslog, at den er under en effektiv kontrol under ministerens ansvar. Jeg tænker på den formulering af dagsordenen, der lyder, at man konstaterer, at kontrollen med efterretningstjenestens virksomhed udøves gennem den ansvarlige minister.

Vi er tilfreds med både den redegørelse, justitsministeren gav den 18. februar, med det, justitsministeren har sagt her i dag, og ikke mindst med det brede flertal, der viste sig i folketinget for, at man accepterede den nuværende ordning, og vi er lige så tilfreds med, at tanken om et parlamentarisk kontrolorgan, som aldrig har haft vores sympati, nu ikke har udsigt til at vinde tilslutning her i tinget.

Kirsten Jacobsen (FP):

Da mit partis ordfører ikke kan være til stede, skal jeg nøjes med at fremsætte nogle principielle bemærkninger, som fremskridtspartiet har i anledning af det fremsatte forslag.

Vi er af den opfattelse, at ansvaret for efterretningstjenesten fortsat skal være ministerens og ministerens alene, og vi føler, at det er væsentligt at fastholde dette. Ansvar for efterretningstjenestens virksomhed ligger dér nu, og vi synes, det fortsat bør være dér. Vi føler, at oprettelsen af det foreslåede udvalg kan betyde, at regeringens parlamentariske ansvar fjernes, og det kan betyde, at efterretningstjenestens virksomhed ikke kommer til at fungere så tilfredsstillende, som den gerne skulle.

Disse betænkeligheder har medført, at fremskridtspartiet ikke kan tilslutte sig SF's lovforslag.

Gudme (RV):

Vi har jo allerede haft denne debat for godt to måneder siden, og derfor er der ingen grund til at gentage de standpunkter, der blev fremført da.

Jeg gav dengang på mit partis vegne en begrundelse for, at vi ikke ønskede et udvalg som det, der nu foreslås her i lovforslaget, og

som fru Nathalie Lind henviste til før, kom det jo ganske klart til udtryk fra et solidt flertal i folketinget, at det ønskede man ikke, ved tilslutningen til den dagsorden, der da blev vedtaget.

Dette er standpunktet, såvel som det var det for to måneder siden, og andet har jeg ikke at sige.

Ninn-Hansen (KF):

Det er jo rigtigt, som de foregående ordførere har sagt, at sagen er afgjort, og det ved hr. Gert Petersen jo også. Den er afgjort med den beslutning, der blev truffet om, at vi skal have en efterretningstjeneste her i landet, en forsvarrets efterretningstjeneste og politiets sikkerhedstjeneste. Det ville også være mærkeligt andet. Det har de i alle andre civiliserede lande — og desværre også i nogle mindre civiliserede lande — og selvfølgelig kan vi ikke undvære at have en efterretningstjeneste i Danmark.

Men det betyder også, at denne efterretningstjeneste må have rimelige arbejdsvilkår. Det er meget ofte et vanskeligt arbejde, der skal udføres af det personale, der er både i forsvarrets og politiets efterretningstjeneste. De gør deres arbejde dygtigt og godt. Der er ingen som helst anledning til at sætte et kontrolorgan ind. Det ville også være urigtigt at gøre det. Det ville vel ikke kunne virke fuldstændig ødelæggende på det arbejde, der skal udføres, men det ville i hvert fald gøre det mindre effektivt, og det er ikke en ineffektiv efterretningstjeneste, vi har brug for her i landet, tværtimod.

Det konservative folkeparti må altså som tidligere, når forslag af denne art er fremsat, afvise det. Vi kan i særlig grad gøre det med henvisning til de ændringer, der skete i 1969-70, hvor det blev stærkt fastlagt for forsvarrets efterretningstjenestes vedkommende, at hele ansvaret ligger hos forsvarsministeren.

Når vi går imod udvalget, så betyder det ikke, at vi vil hindre åbenhed omkring efterretningstjenestens virksomhed. Jeg tror, det vil være rigtigt, at forsvarsministeren og justitsministeren i mange situationer er særdeles åbne med hensyn til resultaterne af efterretningstjenestens rigtige og fortræffelige arbejde. Men det er et ønske om at hindre, at man får instanser, der kan forhindre,

[Ninn-Hansen.]

at man udfører arbejdet med de rimelige metoder, der skal anvendes for at nå til de rigtige resultater.

Poul H. Møller (KrF):

Jeg vil i lighed med hr. Ejler Koch anse denne førstebehandling reelt for at være en andenbehandling af forslaget, idet vi, som det blev nævnt, jo har behandlet dette forslag under debatten i februar måned. Der er naturligvis ikke sket nogen ændringer heller i kristeligt folkepartis indstilling til dette. Vi anser det for helt overflødigt. Vi anser det ikke for nødvendigt, at yderligere kontrolforanstaltninger bliver indsat med henblik på at hindre, at der skulle ske noget med borgernes grundlovssikrede rettigheder.

Vi fik en redegørelse i februar måned, justitsministeren har henvist til den i dag, og vi mener, den indeholdt sådanne sikringer, at der er garanti for, at ministeriet er sig sit ansvar bevidst og således fører nøje kontrol med, hvad der foregår af efterretningstjeneste her. Vi mener ikke, at det er nødvendigt med et yderligere kontrolorgan, og derfor vil vi gå imod forslaget.

Ib Nørlund (DKP):

Det er jo rigtigt, at forslaget er i familie med forslagene fra debatten den 18. februar. Alligevel må jeg lykønske ordførerne til den disciplin og kortfattedhed, hvormed de udtrykker sig om disse emner, men det er naturligvis heller ikke skiltningen i butiksvinduerne og noget lignende, det drejer sig om.

Sidst afviste man forslaget med henvisning til, at alt befandt sig vel under ministerens højstegne kontrol, samt med en almen forsikring om, at ministeren har til formål, at landets love opretholdes, hvad der naturligvis er meget opsigtsvækkende. Men jeg må dog gøre opmærksom på, at i den tid, der er gået siden, har man ikke på nogen måde benyttet tiden til at afklare ansvar og omstændigheder ved de ulovligheder, som dengang diskuteredes, og som åbenbart hang sammen i et vidt forgrenet rodnet. Så er det selvfølgelig meget smukt, at hr. Ninn-Hansen snakker om åbenhed vedrørende efterretningstjenestens virksomhed.

Hvis der havde siddet en parlamentarisk

kommission, som der her er foreslået, så er jeg ikke sikker på, at det var gået på samme måde.

Jeg er også lidt imponeret over hr. Ejler Koch, som ser forslaget som det virkelige anslag, der skal ryste det parlamentariske demokrati her i landet. Jeg tror faktisk, at det er andre steder, sådanne trusler kommer fra.

Jeg vil godt benytte lejligheden til at pille lidt ved det, der så åbenbart er et dogme for mange af ordførerne, nemlig at overhovedet og i sig selv er enhver form for offentlig indsigt og kontrol ødelæggende for efterretningsvirksomhed. Jeg må indskyde, at jeg er lidt forbavset over, at den samme tankegang findes i bemærkningerne, som jeg overhovedet synes er lidt kringlet udformet. Jeg skal da gerne medgive, at selvfølgelig kan man ikke aflægge offentlig rapport hver dag, men hvis formålet virkelig var at værne folkets demokratiske rettigheder og den nationale selvstændighed, så kunne man have megen nytte af at støtte sig på og lade sig inspirere af og retlede af, hvad der foregår i folket, gennem forskellige former for demokratisk indsigt også med denne virksomhed. Hvis man derimod er indstillet på, at efterretningstjenesterne skal kunne forbinde sig med kræfter, der intet har til overs for dansk suverænitet, anser det for et forældet begreb, og som ser på demokratiske rettigheder som noget, man bør behandle på Watergatemaner, nå ja, så stiller det sig naturligvis anderledes. Og det er jo ikke grebet helt ud af luften at have sådanne forestillinger, for det kan man jo læse forskelligt om i de kongresrapporter, der for tiden kommer om CIA's aktiviteter i USA selv. Ikke fordi der egentlig er noget særlig nyt i, hvad der bliver sagt dér, men der er en bekræftelse på, hvad der for længst har været oplyst fra såvel kommunistisk som fra forskellig anden side.

Men forudsætter vi, at formålet er det andet, så synes jeg også, at erfaringen på en række områder har vist, at man ikke er vel faren ved at bygge på oplysninger, som kun cirkulerer i indre efterretningstjenestekredse. Hr. Ole Bjørn Kraft har nylig offentliggjort en bog, hvor han fortæller, at i 1948 traf man beslutningerne på baggrund af efterretningsoplysninger om, at der var 4.000 bevæbnede kommunister her i landet,

[Th. Nørland.]

og at en fjerdedel af politistyrken var kommunistisk. Det var jo oplysninger, som berøede på ravende galskab, og hvor man let kunne have ladet sig retlede. Alligevel byggede man en politik på det.

Man kan sige, at det er historie, men det er kun få dage siden, at den nye CIA-chef, George Busch, trådte til og sagde, at aktioner til omstyrtelse af fremmede regeringer vil ikke være udelukket, ej heller i fremtiden. Det er ting, som — det fremgår af andre overvejelser — ikke alene har interesse for Sydamerika med de tragiske begivenheder, der er foregået dér, men også i Europa.

Dertil kommer en anden ting, som jeg har været inde på nogle gange og aldrig fået noget rigtigt svar på. Der foregår jo også den form for efterretningsvirksomhed af privat karakter, som drives af de store multinationale firmaer, og det er endda et efterretningsvæsen med smør på halen, om jeg så må sige. Det har man hidtil fra ministerens side afvist at bruge efterretnings-tjenesten til, men dér var da netop områder, hvor der var al mulig brug for det. Mon ikke ministrene også selv nu og da kunne se noget positivt i at have mere demokratiske organer at støtte sig til over for en omklammering fra efterretningsvirksomhed, som jo heller ikke standser over for højere embeder.

Jeg skal ikke gå i enkeltheder med det fremsatte forslag. Som sagt har vi forbehold over for noget af det, der står i bemærkningerne, men det skal ikke afholde os fra at støtte forslaget gennemførelse.

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg skal i lighed med andre talere korte af og blot betragte dette som en forlængelse af det, der blev sagt ved en tidligere diskussion, men jeg vil dog gerne tage det forslag, der her ligger, som et udtryk for to intentioner.

Den ene intention er, som hr. Ejler Koch rigtigt var inde på det, at undergrave den parlamentariske skik. Altså ikke undergrave demokratiet, for der er mange opfattelser af demokrati, men specielt at undergrave den parlamentariske skik, at i vort parlamentariske demokrati skal der ikke bare diskuteres, men der skal også handles, og der skal være organer, der kan foretage sig ting, som er absolut vigtige.

Samtidig er intentionen et anslag mod sikkerhedspolitikken, at undergrave og svække de sikkerhedspolitiske bestræbelser i dette land. Vi befinder os i et lille bitte land, hvor der spioneres, måske mere end i ret mange andre lande. Der er i visse kredse en tendens til at kræve, at de eneste, der ikke må spionere i dette land, det er danskerne selv. Alle andre gør det, det ved vi. Det er et arnested for spionage, det ved vi, ikke mindst på baggrund af historiske erfaringer.

Vi ved fra nazisternes indtrængen her i landet i sin tid, at de havde et vidt forgrenet net af privatpersoner, som de havde forbindelse med. De havde også politiske personer med. Den slags kan ske, og den slags vil ske. Der er partier, der decideret arbejder ud fra dette, at man arbejder med partifæller i forskellige lande.

På den baggrund hænger dette ikke sammen med vor almindelige politiske aktivitet. Det er hævet over vor almindelige politiske diskussion. Sikkerhedspolitikken, spionagen og alt det dér er i en klasse helt for sig. Derfor vil centrum-demokraterne til sin tid fremsætte et forslag — det kan man jo ikke gøre på denne årstid, men det kommer til efteråret — et forslag om at ophæve det kontroludvalg, der findes for politiets efterretningstjeneste. Det bebudede jeg sidste gang. Forslaget kommer til efteråret, og da tror jeg, vi vil bruge en hel del af det, som hr. Ejler Koch sagde i dag, som begrundelse. Det er netop for at få styrket den parlamentariske tradition. Naturligvis sørger ministeren for, at tingene foregår på rette måde, men hvilke personer — som nu f. eks. dem, der sidder i det nuværende udvalg — der skulle have specielle kvalifikationer til bedre end ministeren og folketinget at kunne føre kontrol, det er mig komplet umuligt at se. Det spørgsmål ønsker vi altså at drøfte til efteråret.

Vi går naturligvis imod dette forslag, fordi vi finder, at det, der skal til, er det stik modsatte. Det er for det første, at man udvider politiets efterretningstjeneste. Der ved ville nogen kritik bortfalde, for hvis politiets efterretningstjeneste havde flere penge og mere mandskab, så ville man ikke komme til at bære sig ad, som man har gjort nu og da, fordi man ikke havde midler nok, og så ville der være mindre grund til at

[Erhard Jakobsen.]

falde over dem, også i offentligheden. Men dernæst mener vi også, at på dette område må der gives ministeren, såvel forsvarsministeren som justitsministeren — enten det nu er den samme, eller det er to forskellige — mere vidtgående beføjelser, end man giver ministre i andre lovgivningsanliggender, for det er landets sikkerhedspolitik, det drejer sig om.

Wilhelm (VS):

Vi bliver nødt til at vurdere SF's forslag på to planer. Man kunne forestille sig, at SF havde stillet det her forslag, idet de sagde: senest ved debatten i februar viste det sig, at der vil vedblivende være efterretningstjenester her i landet, det kan vi ikke lide, men lad os prøve at få dem kontrolleret. Men det er jo ikke det, SF gør. SF har klart og tydeligt selv markeret i sine bemærkninger, at SF også mener, der bør være både en militærets efterretningstjeneste og en politiets efterretningstjeneste. SF har senest markeret det helt konkret, da vi havde finanslovføtstemningerne. SF kunne ikke stemme for, at man fjernede bevillingerne til de to efterretningstjenester, og stillede i sit eget forslag vedrørende forsvarsministeriet udtrykkelig penge stadig væk til rådighed for opretholdelse af militærets efterretningstjeneste.

Dér er vi altså bare plat uenige. Vi mener ikke, der skal være disse efterretningstjenester; vi mener, at så længe de overhovedet findes, kan man stille nok så mange kontrolorganer op, de vil fungere ukontrollerede. Vi mener også, at den funktion, de rent faktisk har, er en anden end den, SF bilder sig selv ind i de bemærkninger, man ledsager lovforslaget med.

Med hensyn til den funktion, efterretningstjenesterne faktisk har, behøver jeg ikke at komme op på de høje teoretiske nagler — det har vi gjort tidligere — men kan tage det ganske konkret: hvad er det faktisk, de har lavet? De sidste mange år kan der måske anvises to eksempler på, at der er afsløret nogle af de ting, som efterretningstjenesterne angiveligt har som deres egentlige formål. Der var majoren på Bornholm, som jeg ikke husker navnet på, der spionerede lidt — det var jo typisk, det var en af forsvarrets egne folk — og den anden,

man fandt, det var en fra diplomatkorpsset; det er selvfølgelig dér, man finder dem. I ingen af tilfældene var det de danske efterretningstjenester, der i virkeligheden fandt dem, men det var praj, man fik udefra, og som lige så godt kunne være gået til kriminalpolitiet.

Nu kunne det jo være, fordi efterretningstjenesterne har fundet en hel masse ting, man ikke har brovttet med. Men det ligner ikke efterretningstjenesterne. De har faktisk ført pr frem ved hver eneste lejlighed, hvor de havde noget som helst. Den ulykkelige, forvirrede udlænding, der gravede en gammel radiomodtager ned i Dyrehaven, blev der simpelt hen lavet pr på for efterretningstjenesterne i månedsvis. Eller trotylbanden i Århus, som viste sig ikke at indeholde noget som helst, og som man også lavede pr på i månedsvis. Det synes jeg tyder på, at efterretningstjenesterne faktisk ikke har haft andet at fremvise end det, der er kommet frem.

Men hvad er der så af andre funktioner? Ja, der er simpelt hen det, man kalder de indre fjender, og det vil selvfølgelig alene sige venstrefløjen, uanset hvor formelt legal den er. Det vælter jo med eksempler. Det kan være svært undertiden at finde, om efterretningstjenesten har været impliceret i de forbrydelser mod demokratiske rettigheder, der er foregået over for disse bevægelser, men det er i hvert fald ikke svært at konstatere, at efterretningstjenesterne aldrig nogen sinde har kunnet bidrage til at opklare de forbrydelser.

Der er også steder, hvor det er klart dokumenteret, at man har været direkte indblandet. Det kom jo frem ved INFO-beretningerne, at man betragtede det som den naturligste ting af verden i forbindelse med faglige aktioner at kommunikere med efterretningstjenesterne — eller rettere med politiets efterretningstjeneste for at være helt præcis — om, hvad man havde af informationer om disse aktiviteter. Og det er kommet frem i forbindelse med aflytningen af Alfred Jensen og de informationer, der gik videre via militærets efterretningstjeneste.

Men der er også steder, hvor man ikke bevisligt kan sige, at efterretningstjenesterne har været indblandet, men hvor man i hvert fald kan sige, de aldrig har kunnet bidrage til opklaring af forbrydelserne mod de demo-

[Wilhelm.]

kratiske rettigheder, når de er vendt meget fundamentalt mod borgeres og demokratiske organisationers ret til at eksistere. Der var tyveriet af Atomkampagnens kartotek, som aldrig blev opklaret, og der er, siden SF har fremsat sit forslag, kommet, jeg vil næsten sige en stribe af eksempler. Tyveriet af SUFs kartoteker og stempler, som blev misbrugt til kontrapolitisk virksomhed for nogle år siden, som er kommet frem her forleden. Tyveriet af SFs egne kartoteker, da partiet var helt nyt, vistnok på Værnedamsvej, hvis det ellers holder stik. Disse sager har i hvert fald ikke på noget tidspunkt ført til, at man har fundet de skyldige, uanset at man har disse efterretningstjenester, som angiveligt skulle beskytte borgernes rettigheder. Endelig det sidste eksempel her fra SFs kontorer i Århus med tyveri af kartoteker, hvor jeg nok tør spå, at man heller ikke vil finde, at efterretningstjenesterne kan hjælpe med at finde bagmændene til disse politiske forbrydelser.

Der er hestetyve i dag, som der var i 1930'erne. Og det er ingen spøg. Man kunne grine ad det her, og jeg synes, efterretningstjenesterne er latterlige på mange leder og kanter, men det er andet end blot til at grine ad, for det er før sket — og det kan meget vel ske igen — det er før sket rent faktisk, og det bør vi huske, at hundreder af gode danske socialister har mistet livet, fordi de havde deres navne opregistreret hos efterretningstjenesterne på foranledning af folk som Hestetyven og den slags. Og det foregår naturligvis stadig væk.

Endelig dette med, om man dog kunne kontrollere dem. Vi mener ikke, man kan. Vi mener, dette forslag snarere luller i søvn. Vi tror, det er en stor illusion at forvente, at hr. Holst Jensen ville komme til hr. Gert Petersen og sige: nu har vi fået udleveret jeres kartoteker, kan I finde jer i, vi tager 3 kopier, eller vil I kun have, vi tager 2?

Der kan ikke kontrolleres, når de efterretningstjenester først fungerer, det ligger i sagens natur, og derfor kan vi ikke medvirke til, at dette forslag gennemføres.

Ordføreren for forslagsstillerne (Gert Petersen) (SF):

Det kan ikke undre mig, at det er svært at gøre hr. Erhard Jakobsen og hr. Wilhelm

tilfreds på samme tid, men at de begge to ud fra så forskellige synsvinkler, som de lagde an, kommer til en afvisende holdning, det kan alligevel måske forbavse lidt.

Men i øvrigt vil jeg dog sige, for at starte fra den ende, med hensyn til det, hr. Wilhelm var inde på, at jeg er til de 8/9 enig med ham i det, han sagde, til de 8/9, og jeg vil da også indskyde, at jeg synes, det blev sagt her betydelig mere sagligt, end det er sagt af nogen af hans partifæller i offentlig polemik i dagspressen. Det punkt, hvor vi ikke er enige, er spørgsmålet om, hvorvidt man kan bringe efterretningstjenesterne under kontrol. Jeg skal komme tilbage til det.

Jeg vil i øvrigt koncentrere mig først og fremmest om socialdemokratiets holdning. De øvrige partier, som tidligere var repræsenteret i folketinget, indtog også i 1972 en afvisende holdning og udviser altså konsekvens. Det, der er det ejendommelige, er den socialdemokratiske holdning.

Der blev nemlig i 1972 fremsat et forslag, som i vid udstrækning svarede til det, SF nu har fremsat. Dengang sagde den socialdemokratiske ordfører — jeg henviser til Folketingstidende 1971-72, sp. 3406-3408:

„Det er en årgammel socialdemokratisk tankegang, der kommer til udtryk i regeringens forslag...“

Jeg håber, hr. Ejler Koch hører efter — nu er det jo ham, der er ordfører. Jeg skal senere røbe, hvem den socialdemokratiske ordfører var dengang. Den socialdemokratiske ordfører henviste til, at den socialdemokratiske regering i 1964 havde fremsat et lignende forslag, der dog kun berørte politiets efterretningstjeneste. Han fortsatte med at sige, at Kejsergadesagen

„... gør det nødvendigt, at også denne tjeneste...“, og det var forsvarrets efterretningstjeneste,

„... underkastes en eller anden form for kontrol.“

Han sagde videre:

„Socialdemokratiet har længe haft den opfattelse, at offentligheden gennem et organ som det foreslåede kunne få lejlighed til at følge forsvarrets og politiets efterretningstjenester. Det ligger i sagens natur, at det arbejde, de to efterretningstjenester over, ikke kan blotlægges for offentligheden. ... Alligevel må det forekomme rimeligt, at

[Gert Petersen.]

offentligheden gennem et folketingsudvalg får muligheder for at få oplysninger om arbejdet og retningslinjerne for dette.“

Videre:

„Det parlamentariske organ, som her foreslås nedsat, er tillige udtryk for offentlighedens ... berettigede krav om kontrol over for enhver statslig virksomhed.“

Den ordfører, som sagde sådan i 1972, hed hr. Orla Møller. Det er den justitsminister, som i dag afviser forslaget totalt.

Et af de argumenter, som vi har hørt for afvisningen, er, at der siden 1972 — det sagde justitsministeren under debatten, vi havde tidligere — har været relativt ro om efterretningstjenesterne. Det blev sagt under en debat, som var fremkaldt af en af de største skandaler, vi efter min opfattelse har oplevet i forbindelse med illegal efterretningsvirksomhed her i landet udøvet af de legale efterretningsorganer. Jeg mener ikke, at alle benægtelserne, al denne sigen nej til at lade sagen om blikkenslagerbanden undersøge, rokker herved.

Det ser heller ikke ud til, at det er slut. Nu er der i dagspressen fremkommet oplysninger om, at agenter med tilknytning til politiets efterretningstjeneste i begyndelsen af 1960'erne stjal og affotograferede SFs medlemslister. Jeg vil godt have at vide, om ministeren vil undersøge, eller om han måske allerede har undersøgt, pligtopfyldende som han er, disse oplysninger, eller skal vi igen have at vide, at det har noget med stats-sikkerhed at gøre, derfor må det være hemmeligt? I så fald må jeg spørge: hvad i alverden har SFs medlemslister med statens sikkerhed at gøre? Vi søger et demokratisk flertal for at lave om på det her samfund, vi truer ikke statens sikkerhed. Derfor må vi forlange et klart svar og en tilbundsgående undersøgelse.

I øvrigt er jeg helt overbevist om, at der ikke kommer ro om efterretningsvæsenet. Uanset hvad ministre eller ordførere finder på at sige, gør det sig faktisk en voksende utryghed gældende i dette land blandt mange borgere; frygt for registrering, aflytning, udspionering, det, der på udenlandsk hedder Berufsverbot, er i tiltagende.

Jeg vil også godt spørge justitsministeren, om den beslutning, som en tidligere justitsminister, hr. Thestrup, tog i 1969, at der

ikke må ske registrering alene på grund af lovlig politisk virksomhed, stadig står ved magt.

Vi er af den opfattelse, at hvis man vil bøde på utrygheden, så accepterer man et kontrolforslag. Hvis man selv vil skærpe utrygheden, så fortsætter man med at afvise forslaget, så enkelt og lærerigt er det.

Så er der altså også dem, der mener, at vi er naive, når vi kan komme med sådan et forslag. Nu vel, man skal vel være i besiddelse af en vis naiv optimisme for at give sig af med politik. Vi benægter ikke, at der er megen ondskab i verden, så naive er vi nemlig ikke, og at det er nødvendigt at beskytte landet og dets borgere mod ulovlig agentvirksomhed, sabotage, terrorisme osv. Hvis andre har en anden opfattelse, så er vi altså ikke enige med dem, for vi synes faktisk, det er synd for folk, hvis de bliver bortført, taget som gidsler eller skudt, og vi synes, det er rigtigt, at man prøver på at forhindre det. Derfor har vi ønsket, at borgerne beskyttes mod slige overgreb, men lagt hovedvægten på, at de, der skal beskytte os, kommer under kontrol, der udøves af repræsentanter for samtlige de partier, som vælgerne finder det rimeligt at sætte ind i dette ting. Vi vil ikke gøre nogen forskel. Der er ikke tale om, at den ene eller anden skal komme til hr. Gert Petersen eller skal stå til ansvar over for hr. Gert Petersen, han skal også stå til ansvar over for hr. Wilhjelm. Vi mener, at de partier, som borgerne finder det rimeligt at sætte ind i dette ting, disse partier må have muligheden for igenem en repræsentant at udøve en kontrol.

Ellers risikerer vi — og her har hr. Wilhjelm 100 pct. ret, her er vi ved de 8/9, hvor jeg var enig med ham — at de, der skal beskytte os mod ulovlighederne, selv benytter sig af ulovlige midler og undergraver retssikkerheden, eller at de sætter kikkerten for det blinde øje, hvis ulovlighederne begås af den yderste højrefløj eller vores såkaldte allierede, og det har vi oplevet mange eksempler på. Hvis det bliver ved, så kan vi godt blive nødt til at spørge os selv, om det ikke under de vilkår er ved at blive sådan, at den sikkerhed, som disse efterretningstjenester skulle skaffe os, snarere er blevet til så megen usikkerhed, at vi hellere var deres såkaldte sikkerhed foruden.

Jeg er overbevist om, at det standpunkt

[Gert Petersen.]

til sidst vil vinde så megen forståelse i meget vide kredse i befolkningen, at man ikke kommer uden om at acceptere en ægte parlamentarisk kontrol. Jeg forstår, det vil man ikke på nuværende tidspunkt. Det beklager jeg meget. Jeg synes, at man lige så godt kunne tage konsekvensen af alt det, som er ved at vokse frem, af den kritik, som vokser frem, for før eller senere vil man blive nødt til det.

Justitsministeren (Orla Møller):

Jeg har kun nogle få bemærkninger at gøre. I forbindelse med hr. Ib Nørlands indlæg vil jeg gerne sige, at det er altså ikke CIAs virksomhed, der skal diskuteres i folketinget i dag. Det var, som om den eneste form for begrundelse, hr. Ib Nørlund havde for at sige noget imod efterretningsvirksomhed, drejede sig om CIAs virksomhed. Den efterretningsvirksomhed, der er tale om for dansk vedkommende, er dansk og hviler på dansk lovligt grundlag, og uanset påstande om det modsatte, så er der ingen dokumentation for, at det ikke skulle forholde sig sådan.

Jeg skal sige to ting til ganske kort. Det første er, at hvis der foretages spionage, også fra multinationale selskabers side, som er ulovlige i forhold til dansk lov, så er det under det arbejde og under den kontrol, som vi ønsker at føre her i landet.

Det ville i hvert fald være helt forkert at prøve på at antyde noget om, at nogen skulle være omklamret af efterretningsvirksomheden, hvad enten den foregår under det ene eller det andet departement; det er der bestemt ikke tale om.

Til hr. Wilhjelm's udtalelser kun denne ene ting, som i og for sig også er et svar på det, hr. Gert Petersen talte om: der foretages ikke registreringer alene på grundlag af politisk tilhørsforhold. Den udtalelse, der kom fra hr. Thestrup i sin tid, står stadig væk ved magt; den kan der altså ikke røkkes ved.

Så tillod hr. Gert Petersen sig at citere min ordførertale fra 1972, og det var højst interessant for mig at sidde og lytte til den — jeg synes, den var ualmindelig klart formuleret. Jeg har prøvet på siden da at forklare, at der er altså indtruffet en anden situation

siden da, og der er sket en hel del. Jeg sagde allerede ved debatten sidst, at vi har fået andre love, når det drejer sig om privatlivets fred, der er altså sket noget. Og jeg har i hvert fald ikke på noget tidspunkt brugt den begrundelse, som hr. Gert Petersen lagde mig i munden, at det skulle være, fordi der var blevet ro om efterretningstjenesterne, at der ikke var nogen grund til at gøre noget ved det. Jeg henviser også i den forbindelse til det meget stærke indlæg, der kom fra hr. Ejler Koch på mit partis vegne. Der er altså en himmelvid forskel på, hvad vi diskuterede i 1972, og det, vi diskuterer på grundlag af SF's forslag i dag.

Hr. Gert Petersen havde nogle meget stærke bemærkninger, som i og for sig kom lidt svagere til udtryk i hele hr. Wilhjelm's indlæg. Der blev sagt noget i retning af, at hvis man selv benytter sig af ulovligheder eller sætter kikkerten for det blinde øje, hvad der er adskillige eksempler på . . . Jeg kunne godt lide at vide, om denne relative sætning, der her bruges, bare går på den sidste del, nemlig den om at sætte kikkerten for det blinde øje, eller også går på den første del med hensyn til at benytte sig af ulovligheder. Hvis det sidste er tilfældet, så vil jeg så skarpt som overhovedet muligt tilbagevise det.

Når hr. Gert Petersen spørger, om jeg med sædvanlig samvittighedsfuldhed har kigget på de ting, der har stået at læse i dagspressen, så kan jeg svare: ja, naturligvis. Men man skal jo også, når det drejer sig om fantasiudfoldelser, have benene på jorden. Og hvis man skal give sig til at kigge på sager, hvor man ikke ved noget om tidspunkt, om metode eller hvornår eller noget som helst og end ikke kan få antydet noget som helst om, hvad der egentlig ligger bagved, så er det et forholdsvis vanskeligt stykke efterforskningsarbejde at give sig i kast med. I denne sag kan jeg svare: vi har intet kendskab til det. Men én ting er langt mere afgørende: der er *ikke* tale om, at politiets eller militærets efterretningstjenester har været blandet op i sådanne sager.

Må jeg endnu en gang sige: der er ikke på noget punkt, hverken ved denne debat eller ved den sidste, bare den mindste smule begrundelse for, at der ikke skulle have været handlet fuldt lovligt i alt det arbejde, der er tale om her.

Ib Nørlund (DKP):

Jeg synes, det var meget betænkeligt, at ministeren siger: dette her drejer sig ikke om CIAs virksomhed. Jo, det gør det også. Som jeg har gjort opmærksom på, er CIA en organisation, som direkte også stiller sig til opgave i givet fald at vælte regeringer i andre lande, og her er heller ikke magter, som er allierede med USA, ude af betragtning. Hvis meningen ikke er, at efterretningsvæsenet også skulle træde op imod og forhindre en sådan virksomhed, så ved jeg da ikke, hvor meget mening der er i de forklaringer, ministeren giver. Selv hr. Erhard Jakobsen har jo været opmærksom på, at, som han siger, alle spionerer her i landet, altså også CIA. Det er ganske vist sådan, at ministeren har en efterretningschef, som siger, at det ved han ikke noget om, og ikke alene det, han siger: CIA er ikke her i landet. Når ministeren spørger, hvordan man sætter kikkerten for det blinde øje, og hvordan man overser tingene, som faktisk foregår, så synes jeg, han har et meget nærliggende eksempel her, som han passende kunne tage fat på.

Ejler Koch (S):

Det var kun hr. Erhard Jakobsens betragtninger om det forslag, han vil fremsætte i næste folketingssamling om at ophæve udvalget, der fører kontrol med registreringerne, der får mig herop, for hr. Erhard Jakobsen oplyste, at han bl. a. i forbindelse med fremsættelsen af dette forslag vil bruge den argumentation, som jeg havde fremsat i mit første indlæg, som begrundelse for at ophæve udvalget vedrørende registrering. Jeg må sige til hr. Erhard Jakobsen, at enten har han ikke forstået en lyd af, hvad jeg sagde, eller også har han bevidst mistolket, hvad jeg sagde, for min argumentation kan ikke bruges som et argument mod det kontroludvalg. Jeg er mest tilbøjelig til at tro — ikke mindst når man i øvrigt følger hr. Erhard Jakobsens virksomhed i offentligheden — at han nok bevidst har misfortolket det, men jeg kan forsikre ham om, at han ikke med den argumentation kan begrunde ophævelsen af udvalget, og jeg kan også på forhånd forsikre ham om, at han kan ikke få socialdemokratiets medvirken til at ophæve dette kontroludvalg vedrørende registreringerne.

Wilhelm (VS):

Kun et par bemærkninger til hr. Gert Petersen. Når det bliver sagt, at indlægget her fra VS' side var mere sagligt end tilsvarende indlæg har været i dagspressen, så ved jeg ikke, hvad det er, man tænker på, men jeg kunne forestille mig, at det, der er tale om, er følgende: som jeg selv sagde her i dag, har jeg valgt i stedet for at komme med den samlede vurdering — som jo altid kommer til at se lidt postuleret ud, når man trækker linjerne op og generaliserer og siger: hvad er egentlig mønsteret i det her? — for det har vi jo gjort så tit, i stedet at komme med de helt konkrete eksempler, så meget man nu kunne nå inden for de 5 minutter. Det er muligt, at det forekommer mere sagligt, men det burde ikke for en socialist være målestokken, for det er jo i virkeligheden det samme som at løsrive tingene at komme med de dér eksempler. Det er en god ekstrablådshistorie, ikke, og så er den i øvrigt glemt 14 dage efter; så kommer der en ny god ekstrablådshistorie, og så er den glemt. Det burde ikke være noget, en socialist — som hr. Gert Petersen vil regne sig for — kaldte usagligt, når man indimellem gør det andet og siger: lad os så se, hvad er fællestrækkene i det her, hvad er faktisk statens rolle i et klasse-samfund? Er den neutral, eller hvad er det egentlig, man bruger sine magtapparater og sine efterretningstjenester og sine ting og sager til? Jeg har egentlig en formodning om, at det er den slags vurderinger, som hr. Gert Petersen i denne her forbindelse har kaldt mindre saglige, og det er jeg helt uenig i at de er.

Så var der spørgsmålet om, at man med dette kontrolorgan gav alle partier, også VS, også hr. Wilhelm, blev der sagt — hvis det blev mig — mulighed for at stille spørgsmål. Jeg giver altså ikke meget for det, og jeg kan godt sige, at hvis det bliver vedtaget — hvad det efter alt at dømme mærkeligt nok ikke bliver; jeg kan ikke se, at de borgerlige partier i virkeligheden ikke havde interesse i at støtte det her for at være med til at lulle folk i søvn omkring de her ting — så vil vi ikke gå ind som gidsler i det dér foretagende.

Jeg giver ikke et lod for muligheden for at stille spørgsmål. Jeg kan da godt eksemplificere det også for at virke sagligt på hr.

[Wilhelm.]

Gert Petersen. Da vi havde efterretningsdebatten i februar, stillede jeg ministeren et spørgsmål, da han nu selv havde sagt, at garantierne for de borgerlige rettigheder lå i retsplejeloven. Vi har f. eks. den garanti, der ligger i retsplejelovens, var det § 750, med at man skulle have at vide, hvis man var aflyttet og det var ophørt, eller også skulle der i hvert fald være ganske særlige grunde, der gjorde, at man ikke fik det at vide. Jeg spurgte: i hvilket omfang er den benyttet? Jeg fik det aldrig at vide. Bag-efter stillede vi spørgsmålet gennem rets-udvalget. Det er stillet som et udvalgs-spørgsmål til ministeren, og det er vel det længste, man kunne komme med hr. Gert Petersens kontrolorgan for efterretnings-tjenesten, at man stiller et spørgsmål, som man har ret til at få besvaret. Vi har ret til at få udvalgsspørgsmålene besvaret, og det er også blevet besvaret — formelt. Men hvad går sådan et svar ud på? Det går ud på: der findes ikke registreret materiale, som gør det muligt at svare på de der ting. Det mener jeg er realiteten i den slags. Der er ikke mulighed for at kontrollere en efter-retningstjeneste undtagen på bevillingen, og den skal ned på nul.

**Ordføreren for forslagsstillerne (Gert Peter-
sen) (SF):**

Det er rigtigt, at der kan føres en inter-essant diskussion om, hvad statens magt-apparat bruges til, men man skal også passe på ikke at lade sig lamme af den diskussion, sådan at man ender i en form for defeatisme og helt opgiver at søge at kontrollere dette apparat. Jeg tror i øvrigt, at det helt af-gørende i denne debat, det er såmænd ikke så meget spørgsmålet om statens magt-apparat, det er spørgsmålet om den offent-lige mening i det her land, og jeg tror, det er meget vigtigt. På det punkt har hr. Er-hard Jakobsen ret. Vi er ude på at påvirke den offentlige mening og få den til at ind-tage en, skal vi sige mere mistillidsfuld holdning til de magtapparater, der er tale om her, få folk til at kræve, at de sættes under kontrol.

Justitsministeren sagde faktisk i debatten den 18. februar i sit eget oplæg, som blev fordelt, at der har siden 1972 været relativt

roligt omkring efterretningstjenesterne. Hvis justitsministeren ikke kan huske det, så skal jeg gerne overlade ham et eksemplar af hans eget oplæg til den debat.

Det andet argument, som justitsministe-ren anvendte, er det, vi også har hørt her, at der er blevet vedtaget siden da en æn-dring af retsplejeloven om skærpelse af be-skyttelsen af privatlivets fred. Denne lov-ændring blev vedtaget den 29. marts 1972 her i tinget. Vi havde første behandling af den daværende regerings kontrolforslag, hvor den nuværende justitsminister holdt sit højest interessante indlæg, den 8. marts, altså kun en snes dage tidligere, den 8. marts 1972. På det tidspunkt, da ændringen af retsplejeloven lå til behandling her i folke-tinget, havde den daværende socialdemo-kratiske ordfører intet at sige om, at det forslag, som var til behandling, og som for-modentlig nok ville blive vedtaget, jo over-flødiggjorde en kontrollov som den, den da-værende socialdemokratiske justitsminister havde foreslået.

Jeg synes egentlig, det må være tilstrække-ligt. Der er ikke meget tid i denne her om-gang for mit vedkommende, men jeg vil da bare sige til allersidst til justitsministeren, at han kan blive ved med at tilbagevise de sigtelser, som fremkommer mod efterret-ningsvæsenerne, og han kan bruge al sin stemmekraft — og han er i besiddelse af megen — men det virker ikke overbevi-sende, al den stund man her i februar måned konsekvent afviste en egentlig undersøgelse. Man må have mig undskyldt, men jeg tror egentlig også på, hvad forhenværende stats-ministre siger, og jeg vil ikke bare lade mig feje til side af en nuværende justitsminister, fordi han hæver stemmen og siger, at han ikke tror på, hvad der står i aviserne, når noget af det, som står i aviserne, stammer fra en forhenværende statsminister.

Justitsministeren (Orla Møller):

Det kunne aldrig falde mig ind at forsøge at blæse hr. Gert Petersen eller nogen anden til side eller forsøge på at affeje dem med nogen af mine bemærkninger. Jeg har prø-vet på at sige, at det nytter ikke noget, at man den ene gang efter den anden fremsæt-ter de mest fantasifulde påstande om dit og dat og så i samme åndedræt ønsker, at der

[Justitsministeren.]

skal sættes gennemgribende undersøgelser i gang, når det kan gøres meget enkelt ved at ringe til E-chefen og få at vide, at dette har aldrig nogen sinde været inde under det arbejde, E-tjenesten har haft med at gøre. Så kan man sætte kommissioner og udvalg til at lave nok så meget arbejde, det skal være, det kan bare ikke lade sig gøre, når materialerne ikke foreligger. Det er det, jeg har ønsket at påpege. Man kommer ingen vegne ved fortsat at påstå, at der skulle være handlet sådan og sådan. Jeg har til dato ikke det mindste grundlag for, at nogen af disse påstande skulle være i nærheden af sandheden.

(Kort bemærkning).

Ordføreren for forslagsstillerne (Gert Petersen) (SF):

Jeg kom i tanker om, at jeg har glemt — jeg ved for resten ikke, om man kan sige det på dansk — jeg har glemt at få et svar fra justitsministeren. Det må være justitsministeren, der har glemt at give mig svar, men jeg har glemt at rykke for det. Det kan godt være, det hele er urigtigt, hvad der står i aviserne, men så spørger jeg, om justitsministeren måske vil være så elskværdig og flink at undersøge, om de påstande, som senest er fremkommet i Ekstra Bladet om et indbrud, som politiets efterretningstjeneste hævdes at have haft forbindelse med, i SF's kontor i begyndelsen af 1960'erne, om disse påstande har deres rigtighed. Jeg beder altså om at få det undersøgt af justitsministeren.

Justitsministeren (Orla Møller):

Det var netop dette spørgsmål, jeg gav et svar på. Det har jeg undersøgt. Der er intet om det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af tinglysningsloven. (Rentetilpasningslån).

(Lovforslag nr. 242. Fremsat 6/4 76).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Ejler Koch (S):

De gældende regler om finansiering af nybyggeriet kan ofte føre til ulykkelige konsekvenser, fordi obligationskurserne på en enkelt bestemt dag er bestemmende for renten i meget lang tid fremover. Socialdemokratiet kan derfor hilse med tilfredshed, at regeringen som en forsøgsordning har godkendt, at finansiering af nybyggeriet i særlig realkredit kan ske ved udstedelse af de såkaldte rentetilpasningslån, således at renten kan justeres hvert femte år. Samtidig betyder det en finansiering af nybyggeriet med korte lån med en løbetid fra 1-5 år, hvilket skulle give højere kurser på obligationerne og dermed et mindre kurstab og dermed mindre udgifter for de byggende.

Da der imidlertid er rejst tvivl om, hvorvidt disse lån vil kunne opfylde betingelserne i tinglysningsloven om, at indholdet af et dokument skal være endeligt fastsat for at kunne tinglyses, ønsker regeringen indsat en bestemmelse i tinglysningsloven, der udtrykkeligt sikrer, at rentetilpasningslånene kan tinglyses.

Socialdemokratiet kan give dette forslag sin tilslutning, idet vi finder det ønskeligt at undgå en lang juridisk usikkerhed omkring disse låns lovlighed, således som vi for tiden har det vedrørende tinglysning af indeksregulerede lån. Vi kan derfor tilsige lovforslaget en velvillig og hurtig behandling.

Elsbeth Koch-Petersen (V):

Dette lovforslag skal ved en ændring af tinglysningsloven muliggøre tinglysning af rentetilpasningslån. Det ser jo teknisk og uskyldigt ud, og det er vel også sådan, man gerne har villet have det skulle opfattes. Men det, der her er tale om, er jo et forslag, der særlig i den nuværende økonomiske situation er af radikal betydning. Forslaget indebærer en undtagelse fra tinglysningslovens hovedregel om, at et pantebrev kun kan tinglyses, såfremt dets indhold er ende-